

פרשת האזינו

מה בפרשה: סיכום מתומצת של פרשת השבוע

השבוע בפרשת האזינו נושא משה את "שירת הפרידה" • לשירה זו מיוחסים סגולות רבות ובמיוחד כמקור לשאיבת כח ועידוד בעת יאוש

משה רבינו עומד ומוכיח את עמו לפני מותו. אחרי נאומיו הארוכים, המשתרעים כמעט על פני כל ספר 'דברים', מסכם משה את דבריו ב"שירת האזינו". בתלמוד מובא כי הלויים היו מזמרים את השירה הזאת בעת הקרבת קורבן מוסף. הרמב"ם מציין כי היו מקומות שהיו נוהגים לומר את השירה בתפילה בכל יום. על מטרתה של שירת האזינו קראנו בסופה של הפרשה הקודמת: "והיה כי תמצאנה אותו רעות רבות וצרות וענתה השירה הזאת לפניו לעד...". כל פעם, בעת נפילת הרוח או ברגעי יאוש, יפנה היהודי את מבטו אל השירה וישאב ממנח עידוד. בה ימצא את סוד קיומו של העם היהודי וגורלו המיוחד השונה מכל העמים על פני תבל, פשר סבלו התמידי בעבר ובהווה וייעודו הנצחי. יחד עם זאת יש בה הפחת תקוה לעתיד טוב יותר - באחרית הימים. וכפי שמצאנו במדרש (ספרי); "גדולה שירה זו שיש בה עכשיו ויש בה לשעבר ויש בה לעתיד לבוא ויש בה לעולם הבא" את השירה בעלת שבעים החרוזים חילקו חז"ל לשבעה חלקים:

פתיחה

החלק הראשון (פסוקים א-ו) כולל פסוקי פתיחה לשירה ובו קורא משה לשמים והארץ ("האזינו השמים ותשמע הארץ") הקיימים לעד להאזין ולהעיד במשך כל הדורות הבאים על צדקת ה' ופועלו. "א-ל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא". בסיום הקטע שואל משה את כל הפונים עורף לתורת ישראל ובמעשיהם מכעיסים ומעציבים את ה': "הלה' תגמלו זאת...?", "הרי הוא עשה אתכם לאומה בין האומות, הוא זה שקבע בכם את סדרי השלטון והכהונה ובידו להטיב לכם או להרע חלילה. א"כ מה פשר התנהגותכם?

היסטוריה

בחלק השני (ז-יב) מזכיר משה שם את יחסו המיוחד של האלוקים אליהם במשך ההיסטוריה הקצרה של האומה הישראלית. על אף שהיה בידו להשמיד כל יצור אנוש מתחת מפני השמים בימי דור המבול ולאחריו, קיים הקב"ה את העולם רק בשביל בני ישראל: כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו". במשך כל נדודיהם במדבר הנורא והמאיים שמר עליהם הקב"ה כעל "אישון עיבו". כנשר - הידוע במידת הרחמנות על בניו בכך שהוא נושא אותם על כנפיו - כך "אבינו שבשמים" הוביל את בניו במדבר בדרך השקט-ובטח, כשאף אחת מן האומות לא יכולה לו.

הבעיטה

בחלק השלישי של השיר (יג-יה) מתוארים מעשה העם לאחר הכניסה לארץ הדשנה בעלת היבול המשובח. במקום הכרת תודה על הטבת התנאים הגשמיים החל העם "לבעוט" במיטבו - "וישמן ישורון (ישראל) ויבעט". נוסף להתמכרות לחומרניות העולם זובח העם אל האלילים ועוד יותר מכך: הוא מפתח ויוצר סוגים חדשים של אלילים לעצמו עד שבני אומות העולם אומרים כי אלו הם פסלי היהודים, התנהגות זו גורמת להתרחקות העם מאלוקיו עד כי: "ותשכח אל מחולליך (מולידך).

העונש

פרשת האזינו

בחלק זה (יט-כח) כעסו של הקב"ה גובר עד כי "אש קדחה באפי ותיקד (בכם) עד שאול תחית...". ברגעים שכאלו החרב מכלה בכולם גם באלה שבימים רגילים יש לרחם עליהם: "גם בחור גם בתולה, יונק עם איש שיבה". הקב"ה חשב כבר לכלות את מפירי הברית עמו לולי אותם עמים שיתלו את השמדת עם ישראל בכוחם הגדול של אליליהם.

ראיית האמת

בתחילת החלק החמישי (כט-לט) מסיים משה את דברי תוכחתו לעם שלא השכיל להבין כי כל כוחו בא לו מן האלוקים. כל רוע מעלליו נשאר כמוס עם ה' וכאשר תכלה זכות אבותם, עליה הם נשענים, יוכל להפרע מהם. אולם למרות הכל כשיביא עליהם את היסורים ויד האויב תגבר ותתחזק ואין להם מושיע יבוא הקב"ה ששימש להם מחסה עד כה. אז יראו ויחושו את האמת כי אני אני הוא ואין אלוקים עמדי (דוגמתי), אני אמית ואחיה...".

הגאולה

לצרות והעונש יש גבול, שהרי הקב"ה כבר הבטיח לעם ישראל נאמנה כי "אף בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי איתם בי אני ה' אלוקיהם" (ויקרא כ"ו). תחילתה של הגאולה בפרעון "חובותיו" של הקב"ה באויבי ישראל שניצלו את ה"הזדמנות" שניתנה להם והיכו בעם ישראל יותר מכפי שהורשו. באותו זמן יקויים הפסוק החותם את השיר; "הרנינו גויים עמו כי דם עבדיו יקום ונקם ישיב לצריו וכיפר אדמתו עמו". האומות ישבחו את ישראל שהקב"ה נוקם את שפיכת דמם במלחמתם עם אויביהם ומפייס את אדמת ארץ-ישראל והעם היהודי היושב עליה על כל הצרות שעברו עליהם. בסיימו את ה"שירה" פונה משה אל העם ומבקשו: "שימו לבבכם . . לשמור לעשות את כל דברי התורה הזאת" ובפרט שלכל עבודתכם יש הרבה שכר: "כי לא דבר ריק (לחינם) הוא מכם, כי הוא חייכם ובדבר הזה תאריכו ימים על האדמה".

מות משה

בסיום הפרשה קורא ה' למשה לעלות אל הר נבו משם יראה את הארץ המובטחת לעם ישראל, ארץ כנען, אליה אין הוא נכנס: "כי מנגד תראה את הארץ ושמה לא תבוא..." בסוף ספר דברים (לד, ה - ח) מסופר על מות משה וימות שם משה . . ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה. ומשה בן מאה ועשרים שנה במותו...

מקור: maale-adumim.com